

OVERDENKING

KERSTSTAL

De adventstijd gaat beginnen, wat betekent dat de kerstversieringen tevoorschijn komen.

Kerstverlichting wordt opgehangen, kerstbomen worden neergezet en mogelijk ook kerststallen in alle soorten en maten. Of beter: kerstgroepen, want er zijn lang niet altijd behuizingen bij, of iets dat daarnaar verwijst.

De eerste kerststal werd georganiseerd door Franciscus van Assisi in 1223 bij Greccio in Italië.

Hij wilde mensen doordringen van de armzalige omstandigheden waaronder Jezus' leven begon, daarom ging hij het kerstevangelie aanschouwelijk maken. Hij zorgde voor een os en een ezel en figuranten om Jozef en Maria uit te beelden en hij legde een klein kindje in een voerbak.

Deze levende kerststal kreeg al snel navolging in paleizen en kerken. In de zestiende eeuw begonnen kunstenaars kerststallen te maken. Vanaf de achttiende eeuw, toen Kerst steeds meer een familiefeest werd, verschenen ze bij gewone mensen thuis, overal in Europa en later ook in de rest van de wereld. Iedere streek voegde iets eigens toe.

Zo zijn de kerststallen uit Napels beroemd. Daar is zelfs één straat met alleen maar winkels waar traditionele en moderne kerstfiguren te krijgen zijn. Het is gebruikelijk om de kerststal aan te vullen tot een heel dorp, met bijvoorbeeld een beeldje van de paus, voetballers, politici of anderen die het afgelopen jaar in het nieuws waren. Kerst is een eigentijds feest.

Kerststallen tonen ook de cultuur van hun land van herkomst. Een Europese kerststal is anders dan een Zuid-Amerikaanse, Aziatische of Afrikaanse, maar hoe verschillend ze er ook uitzien, de samenstelling en de devotie is hetzelfde. Dat is de bindende kracht van (toeleven naar) het kerstfeest.

Mijn ouders hebben in 1974 hun eerste stalletje gekocht met als reden, dat je aan de hand daarvan het kerstverhaal concreet kunt vertellen. Later bracht iemand uit Indonesië een kerststal mee van heel licht hout, door politieke gevangenen gemaakt. Ik heb ze nu uit heel verschillende landen, van Mexico tot Indonesië en van Tanzania tot de Filippijnen. Kerststallen of -groepen vertellen hoe het verhaal van de geboorte van

Gods zoon leeft in vele culturen. Ze zijn er dan ook in allerlei stijlen en materialen. Van piepklein in een halve walnoot tot letterlijk levensgroot, van heel kinderlijk popperig tot strak gestileerd. Van hout, steen, riet, glas, plastic, keramiek, papier, kurk, wol, katoen, metaal enzovoort. Van heel eenvoudig met alleen Jozef, Maria en Jezus, tot uitgebreid: Jozef, Maria, Jezus, engel, os, ezel, herders, schapen, wijzen en kamelen en eventueel andere mens- en dierfiguren.

Bij allemaal past een verhaal, een gedachte, over het wonder van de menswording van God, de geboorte van de Messias. En dat is niet alleen mooi om te horen, maar ook leuk om naar te kijken.

Indonesië

Italië

Lisette van Buuren